

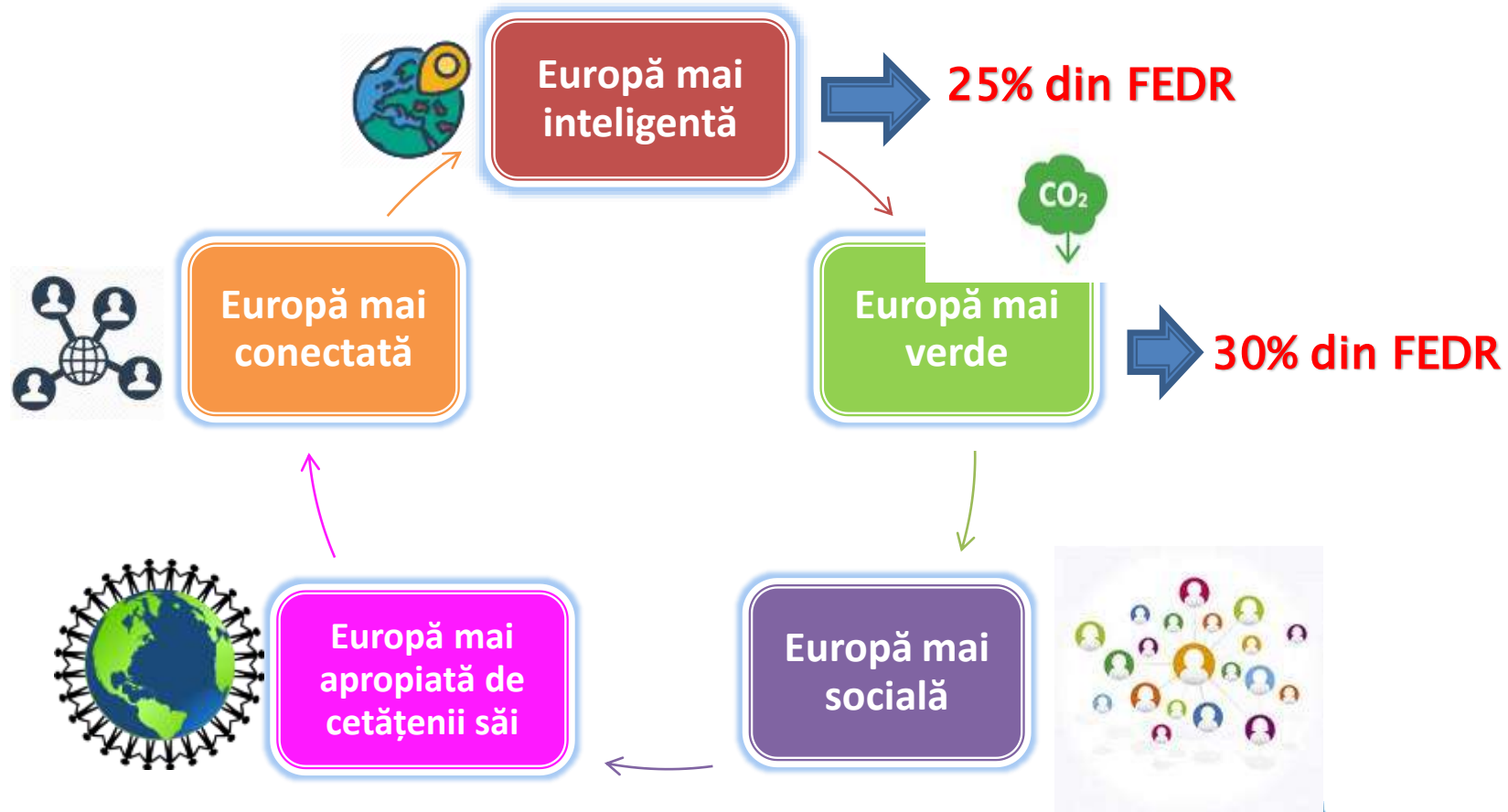
Regiunea CENTRU

Programul Operațional Regional 2021-2027

Octombrie 2021

Noul cadru al politicii de coeziune

Abordare strategică - 5 Obiective ale Politicii de Coeziune

Noul cadru al politicii de coeziune

- Regulamentele europene au fost adoptate la 30.06.2021
- Promovarea convergenței economice, sociale și teritoriale prin intermediul competitivității durabile, al cercetării și inovării, tranziția digitală, obiectivele Pactului verde european, precum și promovarea pilonului european al drepturilor omului
- Abordare strategică pe 5 obiective de politică
- Concentrare tematică
- Îndeplinirea condițiilor favorizante
- Ținte de mediu 30% FEDR și 37% FC
- Implicarea mai mare a autorităților locale, urbane în managementul implementării fondurilor – **minim 8% din FEDR pentru dezvoltare urbană durabilă**
- Simplificare reguli (single audit, SCO, set unic de reguli etc.)
- Flexibilitate
- Întărirea vizibilității și comunicării – **operațiunile strategice**
- **Principiul parteneriatului** – partenerii implicați în fiecare fază a procesului de implementare

Alocări financiare România în perioada 2021-2027

Alocarea totală propusă pentru **România** prin **politica de coeziune**, în prețuri curente, este de **30,305 mld. Euro** din care:

- **17,437 mld. Euro FEDR** inclusiv Interreg
- 4,628 mld. Euro FC din care 1,090 mld. Euro au fost transferate la CEF
- 8,239 mld. Euro FSE+

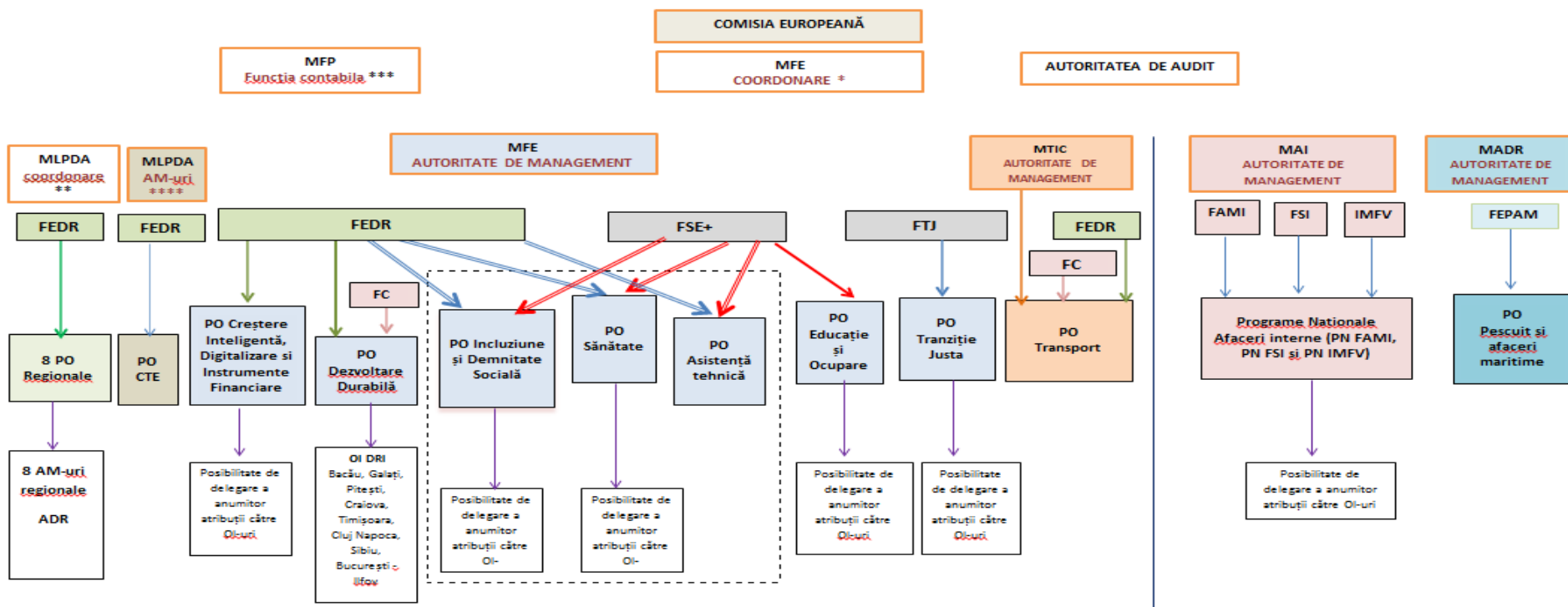
+ **1,947 mld. Euro** Fondul de Tranziție Justă

+ **29,2 mld. Euro** PNRR – prin Mecanismul de Redresare și Reziliență

+ **19,38 mld. Euro** prin Politica Agricolă Comună

Total România: 80,832 mld. euro

Structura instituțională de gestionare a fondurilor europene 2021-2027 în România

*Funcție de coordonare la nivel central pentru Autoritățile de Management ale programelor operaționale 2021-2027

** Coordonare operațională pentru elaborarea și implementarea Programelor Operaționale Regionale

***Funcția contabilă pentru toate programele operaționale (excepție PO CTE) și funcțiile financiare orizontale ce derivă din relația cu CE

**** funcții specifice după caz - Autoritate de Management, Autoritate Națională, Punct Național de Contact, Autoritate de Certificare, Control de Prim Nivel, de Secretariat pentru Strategia Dunării

<http://mfe.gov.ro/minister/periode-de-programare/perioda-2021-2027/>

Contextul elaborării POR 2021-2027

Abordare în două direcții

Nivelul regional

- PDR Centru
- Strategia de Specializare Inteligentă Centru
- Analize regionale
- Consultările cu partenerii regionali
- Portofoliul regional de proiecte

Nivel
național

Nivel
european

- Documente strategice naționale
- Regulamentele CE pentru perioada 2021-2027
- Recomandări CE pentru România
- Observații și discuții cu CE pe versiunile anterioare

Leții învățate

Etape în elaborarea POR 2021-2027 - Centru

- Realizarea strategiilor regionale care susțin intervențiile propuse în cadrul Programului - 2019 - 2021
- Elaborarea și transmiterea **primei versiuni a POR Centru 2021-2027** la DG Regio, urmată de prima întâlnire bilaterală ADR Centru – DG Regio– 23.11.2020
- La sfârșitul lunii **aprilie 2021** a fost finalizată **versiunea 2 a Programului** care a fost transmisă DG Regio, urmată de consultări cu DG Regio pe această versiune și o nouă întâlnire bilaterală – 28.06.2021
- Pe tot parcursul elaborării Programului s-au purtat discuții și consultări cu partenerii regionali incluși în grupurile de lucru regionale
- Programul include **8 priorități de investiții** + o axă de asistență tehnică
- **Buget propus: 1176,79 mil. Euro FEDR**

POR Centru 2021-2027

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 1 – O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă

Provocări:

- Regiunea Centru este un **inovator emergent** – performanța în inovare a crescut dealungul timpului, dar e încă scăzută față de nivelul european – 5,4%
- Cercetarea autohtonă joacă încă un rol redus în dezvoltarea economică, transferul rezultatelor și aplicarea lor în economie făcându-se încet și cu dificultate
- Totalul cheltuielilor pentru cercetare-dezvoltare reprezenta în 2018 doar 0,31% din PIB-ul regional
- **Infrastructurile de CDI de la nivel regional reprezintă doar 5,8%** din infrastructurile de la nivel național.
- Integrarea ecosistemului de inovare regional în spațiul de cercetare și inovare european **este deficitară**, în special în cazul IMM, dar nu numai
- Una din nevoile majore ale IMM-urilor din Regiunea Centru **este creșterea gradului de modernizare și extinderea inovării**
- Dezvoltarea infrastructurii regionale de afaceri - incubatoare, acceleratoare și parcuri industriale – este deficitară.

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții	Obiectiv specific	Tipuri de intervenție propuse	Alocare FEDR (mil. eur)
1. O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă	OS a (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și preluarea tehnologiilor avansate	<ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea structurilor CDI și TT în folosul întreprinderilor (publice și private) Dezvoltarea conexiunilor și sinergiilor prin sprijinirea participării IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare și sprijinirea clusterelor inovative Întreprinderi inovative Activități complementare care vizează dezvoltarea competențelor ca parte a proiectelor finanțate	85.075.801
	OS a (iii) Impulsionarea creșterii durabile și competitivității IMM-urilor și crearea de noi locuri de muncă în IMM-uri, inclusiv prin investiții productive	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea IMM prin investiții, modernizare industrială, avans tehnologic și o economie regională sustenabilă prin investiții tehnologice în IMM și Scale up pentru start-up-uri și microîntreprinderi Structuri de sprijin pentru dezvoltare IMM – incubatoare, acceleratoare și parcuri industriale Activități complementare care vizează dezvoltarea competențelor ca parte a proiectelor dezvoltate	144.915.506

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 1 – O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă

Contribuie la realizarea RIS 3 pentru Regiunea Centru și la Domeniul strategic 2- Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare, inovare și specializare inteligentă din cadrul PDR 2021-2027

Potențiali beneficiari:

- ✓ Entități de cercetare dezvoltare inovare publice și private,
- ✓ Universități, Entități de transfer tehnologic,
- ✓ UAT,
- ✓ IMM-uri, întreprinderi mari, start-up-uri
- ✓ ONG, Clustere
- ✓ Parteneriate între aceste entități

Rezultate:

- ✓ Întreprinderi care introduc inovații – 218
- ✓ Întreprinderi sprijinite – 475
- ✓ Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare – 62

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 2 – O regiune digitală

Provocări:

- România se află pe ultimul loc în UE în privința serviciilor publice digitale,
- este mult sub media UE la capitolul competențelor digitale și
- are cel mai scăzut nivel de utilizare a serviciilor de internet, deși se situează pe primul loc în UE în ceea ce privește utilizarea rețelelor sociale
- Doar 13% din populația Regiunii Centru folosesc internetul pentru interacțiunea cu autoritățile publice
- 11% din cifra de afaceri a IMM-urilor era asigurată de comerțul electronic
- doar 5% din cifra de afaceri este înregistrată din tranzacțiile electronice, fiind procent constant în ultimii 3 ani de analiză
- doar 6,54% din IMM-uri utilizează în activitatea lor aplicații avansate de tip CRM, iar 7,75% folosesc ERP.
- 42% din firmele din România au website (cel mai mic procent din UE), față de media UE care este de 77%
- 33% dintre angajații firmelor din România folosesc computerul

POR 2021-2027 - Centru

Prioritatea de investiții	Obiectiv specific	Tipuri de intervenție propuse	Alocare FEDR (mil. eur)
2. O regiune digitală	OS - a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	<ul style="list-style-type: none"> Comunități digitale pentru o regiune inteligentă cu trei sub-operațiuni: smart-city, susținerea digitalizării serviciilor publice la nivel local, platformă regională pilot de open innovation în domeniul smart-city Digitalizarea IMM-urilor:<ul style="list-style-type: none"> investiții pentru servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală a IMM-urilor, adoptarea tehnologiilor și a instrumentelor digitale care conduc la inovarea modelului de afaceri, inclusiv internaționalizare	68.791.962

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 2 – O regiune digitală

Contribuie la realizarea RIS 3 pentru Regiunea Centru și la Domeniul strategic 2- Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare, inovare și specializare inteligentă din cadrul PDR 2021-2027

Potențiali beneficiari:

- ✓ UAT, parteneriate între UAT,
- ✓ Parteneriate UAT – organizații private (antreprenori, ONG),
- ✓ Universități
- ✓ IMM-uri

Rezultate:

- ✓ Utilizatori de noi servicii și aplicații digitale publice – 96,000
- ✓ Utilizatori de noi produse, servicii și aplicații digitale dezvoltate de întreprinderi - 428

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 3 – O Regiune cu comunități prietenoase cu mediul

Provocări:

- sectorul construcțiilor este responsabil de 45% din consumul final de energie de la nivel regional din care 81% reprezintă sectorul rezidențial
- în anul 2019, în Regiunea Centru erau 1.059.764 locuințe, cu o suprafață totală locuibilă de 51.727.072 mp. – 98% sunt private din care doar 3,6% au beneficiat de măsuri de reabilitare termică
- clădirile publice, administrate de autoritățile locale reprezintă circa 18% din suprafață totală construită, din care doar 1,5% au beneficiat de reabilitare termică
- Reconfigurarea orașelor din regiune ca urmare a depopulării și/sau încetării unor activități industriale au condus la apariția unor zone/terenuri aflate în stare avansată de degradare, care își pun amprenta asupra calității mediului și, implicit, asupra calității vieții în orașe.
- suprafața spațiilor verzi/locuitor în municipii și orașe s-a menținut la 19,2 m², sensibil mai mică față de standardul minim al Uniunii Europene de 26 m²/locuitor sau față de cei 50 m²/locuitor recomandați de OMS

POR 2021-2027 - Centru

Prioritatea de investiții	Obiectiv specific	Tipuri de intervenție propuse	Alocare FEDR (mil. eur)
3. O regiune cu comunități prietenoase cu mediul	OS b (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	<ul style="list-style-type: none"> Investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice și creșterea performanței energetice a clădirilor rezidențiale, inclusiv măsuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate, raportat la zona seismică; Investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice, inclusiv a clădirilor identificate ca monumente istorice, măsuri de consolidare structurală Măsuri ce contribuie la creșterea ponderii de surse regenerabile în consumul de energie al acestor clădiri și ca parte a proiectelor, acțiuni complementare ce contribuie la îmbunătățirea performanței energetice și măsuri conexe investiției de bază 	101.617.000
	OS b (vii) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării	<ul style="list-style-type: none"> Investiții ce contribuie la conservarea biodiversității urbane și promovează infrastructura verde și/sau infrastructura albastră din zonele urbane, inclusiv activități complementare Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din interiorul zonelor urbane ale Regiunii Centru 	97.098.250

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 3 – O regiune cu comunități prietenoase cu mediul

Contribuie la realizarea Domeniul Strategic 4 - Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice din cadrul PDR 2021-2027

Potențiali beneficiari:

- ✓ UAT urban pentru rezidențial și infrastructură verde
- ✓ UAT rural și județean pentru public
- ✓ Parteneriate între UAT, inclusiv UAT județ
- ✓ Autorități publice centrale cu clădiri publice la nivel regional
- ✓ Parteneriat UAT – asociații de locatari
- ✓ Parteneriate cu alte instituții publice locale sau centrale

Rezultate:

- ✓ Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită – 3800
- ✓ clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită – 72600 mp
- ✓ Infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin – 70 ha
- ✓ Suprafața de sol reabilitat care beneficiază de sprijin – 20 ha

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 4 – O regiune cu mobilitate urbană durabilă

Provocări:

- Zonele urbane și zonele adiacente acestora se confruntă tot mai des cu provocări de dezvoltare legate de suburbanizare, congestionarea traficului și poluare.
- Deși numărul total de pasageri transportați în transportul public local din Regiunea Centru a crescut cu 43% în intervalul 2014-2018 acesta este încă la un nivel foarte redus în comparație cu utilizarea autoturismelor personale în deplasarea în interiorul localităților.
- Există încă multe orașe din Regiune în care transportul public este insuficient dezvoltat, infrastructura rutieră degradată sau subdimensionată, intensificarea traficului auto, trafic de tranzit intens inclusiv în centrul orașului sau deficiențe de conectivitate.
- Sunt orașe unde nu există transport public local.
- Gradul de poluare în orașe a crescut și din cauza utilizării masive a transportului auto comercial, traficul de tranzit prin zona centrală a orașelor fiind o problemă în arealele urbane

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții	Obiectiv specific	Tipuri de intervenție propuse	Alocare FEDR (mil. eur)
4. O regiune cu mobilitate urbană durabilă	OS 4.b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Dezvoltarea infrastructurii urbane curate:</i> dezvoltarea unor culoare de mobilitate urbană durabilă, respectiv infrastructuri pentru mersul cu bicicleta, amenajarea de trasee pietonale, benzi dedicate transportului public, precum si introducerea de sisteme de bike-sharing, sisteme de monitorizare etc, inclusiv sisteme park & ride in zona de acces in localitatile urbane. • <i>Dezvoltarea și optimizarea transportului public prin investiții în vehicule ecologice (electrice) și infrastructura de transport aferentă;</i> • Dezvoltarea de infrastructuri pentru combustibili alternativi; • Dezvoltarea sistemelor de management a mobilității urbane, cum ar fi sisteme de management trafic, semaforizare inteligenta, aplicații de mobilitate, etc. Învestiții în baza PMUD	198.715.250

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 4 – O regiune cu mobilitate urbană durabilă

Contribuie la realizarea Domeniul Strategic 4 - Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice din cadrul PDR 2021-2027

Potențiali beneficiari:

- ✓ UAT de tip urban
- ✓ UAT din zona urbană funcțională / zonă metropolitană,
- ✓ Parteneriate între UAT, inclusiv UAT județ
- ✓ ADI

Rezultate:

- ✓ Material rulant ecologic – 150 buc.
- ✓ Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv – 15000 pasageri
- ✓ Piste ciclabile care beneficiază de sprijin – 160 km
- ✓ Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare) – 20 buc.

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 5 – O regiune accesibilă

Provocări:

- ✓ Conectarea Regiunii Centru la TEN-T este inegal repartizată.
- ✓ În rețeaua regională de drumuri un rol important au drumurile județene care asigură conectivitatea cu drumurile naționale, europene și rețeaua TEN-T.
- ✓ Drumurile județene asigură accesibilitatea pentru un număr important de orașe care nu sunt conectate la rețeaua de drumuri naționale și europene, la unele zone turistice sau economice importante din Regiune
- ✓ Infrastructura de drumuri județene alături de cea de drumuri comunale reprezintă aproape 80% din lungimea rețelei rutiere a Regiunii
- ✓ Din totalul drumurilor județene existente la nivel regional doar 55,72% dintre acestea sunt modernizate.
- ✓ Siguranța rutieră este încă deficitară din cauza investițiilor limitate de constrangerile financiare, în special pentru participanții la trafic nemotorizați (pietoni și bicicliști).

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții	Obiectiv specific	Tipuri de intervenție propuse	Alocare FEDR (mil. eur)
5. O regiune accesibilă	OS c (iii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizarea și extinderea rețelei de drumuri județene (inclusiv centuri ocolitoare cu statut de drum județean) care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T, inclusiv lucrări de artă, măsuri de siguranță rutieră și ecologice, modernizarea/reabilitarea zonelor pietonale din interiorul localităților și construirea de piste de biciclete – prioritizare regională • Decongestionarea traficului în municipiile reședință de județ și zonele adiacente acestora prin investiții în infrastructura rutieră, prin construirea / modernizarea / upgradarea de drumuri de ocolire / pasaje / noduri rutiere, inclusiv lucrări de artă, măsuri de siguranță rutieră și ecologice - in zona de acces in municipiile	168.031.000

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 5 – O regiune accesibilă

Contribuie la realizarea Domeniului Strategic 1. Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă, P.1.2 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport regional; dezvoltarea infrastructurii de internet, în mod special a infrastructurii de bandă largă din cadrul PDR 2021-2027

Potențiali beneficiari:

- ✓ UAT județ,
- ✓ UAT municipiu reședința de județ
- ✓ parteneriate între UAT

Rezultate:

- ✓ Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate non TEN-T – 290 km drum județean
- ✓ Lungimea drumurilor noi construite sau upadate – non TEN T - 20 km

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 6 – O regiune educată

Provocări:

- O problemă încă nerezolvată a unităților de învățământ este asigurarea condițiilor minime de funcționare conform standardelor de funcționare provizorie a unităților de învățământ.
- Din analiza datelor furnizate de MEN (pentru anul școlar 2019/2020) rezultă că peste 70% din unitățile de învățământ din Regiunea Centru nu au bibliotecă, 83% nu au laboratoare iar peste 70% nu au sală de sport. 450 de clădiri nu sunt racordate la sisteme de apă potabilă, peste 900 de clădiri nu au canalizare și alimentare cu gaz, 1940 de clădiri nu au sisteme de termoficare iar 317 nu au grupurile sanitare în interiorul clădirii. Majoritatea acestor clădiri se află în mediul rural.
- În mediul urban întâlnim fenomenul supraaglomerării care face dificilă asigurarea calității actului educațional și depășirea unor situații de criză precum cea generată de pandemia SARS-COV 2
- ÎPT și universitar trebuie să facă față nevoilor de competențe actuale ale angajatorilor în timp ce sistemul de învățământ nu are resursele necesare pentru a asigura adaptarea rapidă la evoluția tehnologică

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții	Obiectiv specific	Tipuri de intervenție propuse	Alocare FEDR (mil. eur)
6. O regiune educată	OS d (ii) îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv prin îmbunătățirea rezilienței la educație și formare la distanță și on-line	<p>Investiții în infrastructurile educaționale pentru învățământul: timpuriu și obligatoriu, special, ÎPT, universitar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • intervenții în construirea, extinderea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ prin investiții în asigurarea condițiilor de siguranță și funcționare care să ducă la respectarea unor standarde minime pentru infrastructură și alinierea modului de proiectare a facilităților la principiile de învățare • Intervenții în infrastructura unităților școlare din ÎPT (cu excepția liceelor agricole) care vizează creșterea standardelor sau conformarea cu standardele de funcționare în vigoare, adaptarea infrastructurii pentru accesul elevilor cu deficiențe/ nevoi speciale, investițiile vor viza pe lângă lucrările de modernizare/extindere/construcție și dotarea atelierelor școlare cu echipamente didactice/aparatură pentru practica elevilor, dotarea laboratoarelor, bibliotecilor, sălilor și terenurilor de sport etc • intervenții asupra infrastructurii educaționale din învățământul terțiar pentru aducerea bazei materiale și a dotărilor la standarde comparabile cu universitățile din Europa, în acord cu nevoile de specializare inteligentă și competențele cerute pe piața locală și regională • Alocări specifice pe tipurile de infrastructuri educaționale și pentru învățământul special	77.837.342

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 6 – O regiune educată

Contribuie la realizarea Domeniul Strategic 3 „Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate”, P.3.1. Îmbunătățirea calității, eficacității și relevanței ofertei educaționale regionale, a serviciilor și accesului la educație la toate nivelurile din cadrul PDR 2021-2027

Potențiali beneficiari:

- ✓ UAT
- ✓ Parteneriate între UAT
- ✓ Universități / Instituții de învățământ superior

Rezultate:

- ✓ Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor – 610 persoane
- ✓ Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate – 9690 persoane

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 7 – O regiune cu turism durabil

Prioritatea de investiții 8 - O regiune atractivă

Provocări:

- Regiunea Centru ocupă primul loc la numărul de sosiri în structurile cu funcțiuni turistice, având peste 3,14 milioane sosiri în 2019.
- Formele de turism cu cel mai ridicat potențial de dezvoltare din Regiune sunt turismul cultural, turismul balnear și turismul montan .
- Cu toate că există un potențial în privința resurselor, atractivitatea turistică este compromisă de modul defectuos de exploatare și promovare a acestora.
- Turismul montan beneficiază de condiții naturale excepționale: aproape jumătate din suprafață este ocupată de arealele montane și de zone protejate (47% din Regiune)
- Regiunea Centru dispune de un patrimoniu cultural material și imaterial diversificat și valoros (10 monumente se află în patrimoniul UNESCO) – multe din obiectivele de patrimoniu se află într-o stare avansată de degradare, necesitând investiții în conservarea, restaurarea și protecția acestuia
- Resurse baleare importante (6 stațiuni balneare și încă 37 de localități cu potențial) care nu sunt exploatare corespunzător.

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 7 – O regiune cu turism durabil

Prioritatea de investiții 8 - O regiune atractivă

Provocări:

- Este nevoie de o diversificare a formelor de turism mai ales în orașele unde activitățile de turism au un caracter sezonier și un număr redus de turiști în extrasezon
- Cele 57 de municipii și orașe, alături de zonele limitrofe, adăpostesc peste jumătate din populația regiunii, ceea ce determină un consum crescut de energie și resurse, emisii crescute de GES, poluare atmosferică și fonică la niveluri care deseori depășesc limitele de siguranță umană recomandate
- Lipsa de întreținere și modernizare a spațiilor publice din interiorul orașelor a indus probleme de mediu în orașe și au afectat într-o mare măsură comunitatea locală.
- Cele mai multe muzee și colecții publice (163) se află în Regiunea Centru, iar numărul de vizitatori a crescut în intervalul 2014-2018 de la 3.054.385 la 4.926.577 vizitatori, Regiunea fiind pe primul loc la nivel național. Situația e similară și în cazul numărului de instituții și companii de spectacole sau concerte.
- Majoritatea clădirilor și spațiilor destinate activităților culturale au o vechime considerabilă, prea puține fiind reabilitate, modernizate și dotate corespunzător.

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții	Obiectiv specific	Tipuri de intervenție propuse	Alocare FEDR (mil. eur)
7. O regiune cu turism durabil	OS d(v) Consolidarea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Dezvoltarea durabilă a comunităților rurale prin punerea în valoare a potențialului lor turistic natural și cultural prin:</i><ul style="list-style-type: none"> ✓ Restaurarea/reabilitarea/ consolidarea, conservarea și punerea în valoare a obiectivului de patrimoniu și a întregului ansamblu al sitului UNESCO sau al monumentului de clasă A ✓ Intervenții destinate protejării și valorificării în scop turistic a patrimoniului natural și ecoturismul ✓ Intervenții propuse pentru revigorarea turismului în destinațiile turistice balneare și cu potențial balnear • Creșterea incluziunii sociale a copiilor și tinerilor prin dezvoltarea activelor turistice publice și a serviciilor turistice adresate lor: intervenții în infrastructura centrelor de agrement (<i>tabere școlare</i>)	26.264.508

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 7 – O regiune cu turism durabil

Contribuie la realizarea Domeniul Strategic 5.Turism și patrimoniu cultural din cadrul PDR 2021-2027

Potențiali beneficiari:

- ✓ UAT (în principal rural și județean), autorități publice centrale
- ✓ Parteneriate între UAT
- ✓ Parteneriate între UAT și ONG, unități de cult, autorități centrale

Rezultate:

- ✓ Siturile culturale și turistice care beneficiază de sprijin – 7
- ✓ Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin – 104920

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții	Obiectiv specific	Tipuri de intervenție propuse	Alocare FEDR (mil. eur)
8. O regiune atractivă	OS e(i) Promovarea dezvoltării urbane integrate în domeniul social, economic și al mediului, a culturii, patrimoniului natural, turismului sustenabil și siguranței în zonele urbane	<ul style="list-style-type: none"> • Regenerarea integrată a spațiilor publice urbane, • Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural; • Investiții în infrastructura din domeniul cultural • Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros; • Acțiuni de creștere/ dezvoltare a capacității administrative a beneficiarilor; În baza SIDU	157.560.831

POR Centru 2021-2027

Prioritatea de investiții 8 – O regiune atractivă

Contribuie la realizarea Domeniului Strategic 1. Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă și Domeniului Strategic 5. Turism și patrimoniu cultural din cadrul PDR 2021-2027

Potențiali beneficiari:

- ✓ UAT urban, ZUF și Zone Metropolitane
- ✓ Parteneriate între UAT, inclusiv UAT județ
- ✓ Parteneriate între UAT și ONG, unitati de cult, autoritati centrale
- ✓ ADI

Rezultate:

- ✓ Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin – 30
- ✓ Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată – 1306030 loc.

POR Centru 2021-2027 – alte aspecte

➤ **Abordarea privind dezvoltarea urbană durabilă**

- ✓ Baza OUG 156/2020 - sume prealocate către municipiile reședință de județ și municipii pe prioritățile 3, 4 și 8 – 351.093.082 euro (29,83%)
- ✓ orașele de la nivel regional vor avea sume alocate pe cele 3 priorități stabilite, accesate pe principiul "primul venit, primul servit"
- ✓ Apel privind SIDU pentru municipii reședință de județ și municipii cu termen limită 30.06.2022, depunere SIDU cu lista proiecte prioritare strategice ce vor fi promovate la finanțare
- ✓ Apel privind SIDU însoțit de proiecte strategice prioritare în valoare de până la 3-4 mil. euro pe Prioritatea 8 pentru orașe
- ✓ Important: guvernanta pentru elaborarea și implementarea strategiilor; implicarea partenerilor în procesul de elaborare, implementare a strategiei, dar și în selecția proiectelor strategice prioritare

➤ **Elaborare SEA** pentru POR, inclusiv evaluarea adecvată – se află în fază finală

- Includerea de **costuri simplificate** în program pentru simplificarea procesului de implementare

POR Centru 2021-2027

Pașii următori

- Finalizarea consultărilor cu DG Regio, partenerii regionali și naționali pentru definitivarea tipurilor de intervenții ce vor fi incluse în POR Centru 2021-2027 și crearea corelărilor cu celelalte programe de la nivel național.
- Elaborarea versiunii finale a **POR 2021-2027** pentru Regiunea Centru și transmitere la CE – 31.10.2021.
- Pregătire ghiduri, **portofoliu de proiecte**, analiză proiecte și pregătire pentru finanțare.
- Dezvoltarea **Sistemului de Management și Control** și finalizare proceduri de lucru.

Pentru informații suplimentare:

- ❖ https://ec.europa.eu/regional_policy/ro/2021_2027/
- ❖ <https://www.madr.ro/planul-national-strategic-pac-post-2020/documente-de-programare.html>
- ❖ <https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>
- ❖ <http://www.adrcentru.ro/catalog-surse-finantare/>
- ❖ <http://regio-adrcentru.ro/programare-2021-2027/>

**ADR CENTRU, Str. Decebal, 12, 510093,
Alba Iulia, România**

Tel.: 0258 - 818616

Fax: 0258 - 818613

E-mail: office@adrcentru.ro

Web: www.adrcentru.ro

<http://regio-adrcentru.ro/programare-2021-2027/>